

אמור

גליון מס' 453

ט"ו אייר תשפ"ג

אמונה נמדדת בכסף

הרב אפרים שרבני שליט"א

כולה! העולם אומר, תראה לי את החברים שלך אני אגיד לך מי אתה, והקב"ה אומר תראה לי את העסקים שלך אני אגיד לך מי אתה.

סיפרו על הסטייפלר זצ"ל, בעל ה'קהילות יעקב', ששליח לצלצל מהטלפון הציבורי, ומסר בידו כמה אסימונים. כשחזר האיש הוא אמר לרב שהוא דיבר עשרים דקות בלי להוסיף אסימונים כי האסימון הראשון נתקע.

כששמע זאת הרב הוא לא המתין אף לרגע, הוא יצא מן הבית הלך לסוכנות הדואר ושאל מהי עלות של שיחה בת עשרים דק', לאחר שביירר, הוא קנה בולים בשווי הזה וקרע אותם לגזרים. זה נקרא לעשות ישר בעיני ה', לא להיות חייב למישהו אפילו אסימון.

כמה שאדם יהיה יותר קשוב לתורה, יותר דבוק בה, יותר מתמיד בה, הוא יהיה יותר כזה.

התלמוד מספר (בבא מציעא פד.) על אדם שקראו לו 'ריש לקיש', בתחילת דרכו הוא לא ידע מהו בית מדרש, אלא רק רחוב. הוא היה ראש כנופיית שודדים מבוקשת, והיה רגיל בפריצת כספות וגניבת תכשיטים. עד שביום מן הימים הוא זכה לפגוש את האמורא הגדול ר' יוחנן, ובשיחה בת כמה דקות הוא שינה לו את כל תפיסת עולמו, ומשם הוא המשיך איתו היישר לבית המדרש.

ריש לקיש גדל בתורה והפליג בחכמה עד שלא פחות ולא יותר הוא זכה להיות חברותא של רבי יוחנן, ולימים אף נעשה גיסו בכך שנתן לו ר' יוחנן את אחותו. חז"ל מספרים (סנהדרין כד.), שמי שהיה רוצה לראות תמונות נדירות היה צריך להיכנס ולראות את ריש לקיש בזמן לימודו בבית המדרש, הוא היה זוהר בתורה "הרואה את ריש לקיש בבית המדרש כאילו עוקר הרים וטוחן זה בזה".

התלמוד מספר (מגילה כח.), שהאיש הזה הגיע לדרגת נקיות בממון כל כך גדולה עד כדי כך שאם הוא היה הולך ברחוב והיה אומר למישהו 'שלום' או 'בוקר טוב', אותו האיש היה מקבל תואר 'נאמן', והבנק היה נותן לו הלוואה בלי עדים ובלי ערבו, רק משום שריש לקיש נתן לו שלום.

כולם ידעו שריש לקיש לעולם לא יתן שלום לאדם שאין לו נקיות, הוא לא יתן שלום לאדם שמתעסק בכסף מלוכלך, ואם נתן לו ריש לקיש שלום בידוע שאיש זה מעולם לא שיקר או הונה במשאו ומתנו.

מפליא!

איך זכה ריש לקיש להגיע לדרגה כזו של צדק? לדרגה כזו של כנות? ובפרט שלפני שנים הוא

כותב רבינו בעל ה'כלי יקר': "זהירות מגזל היא יסוד האמונה". כוונת הרב, שאמונה של יהודי נמדדת בזמן שהוא עומד מול ניסיון של כסף ושאלות של יושר בפרנסה.

כך בדיוק אמר שלמה המלך "טוב מעט בצדקה מרב תבואות בלא משפט" – הקב"ה מעדיף שיהיה לך מעט כסף ונקי ולא הרבה כסף עם שאלות, כסף שיש בו ספיקות. זה אחד ממבחני האמונה. מבחן שלפעמים הוא לא קל, מבחן שמצריך גבורה, אך הוא משקף הכל.

יש הרבה אנשים שמדברים אמונה כל זמן שזה לא נוגע להם ב'עובר ושבי', אך כשזה מגיע לאותם מקומות, לפתע אין חוקים, אין כללים, אין הלכות, הכל כאילו מותר, וכמה חבל שהם אינם יודעים שדווקא באותם מקומות הקב"ה בודק אותם, שדווקא באותם מקומות הקב"ה מגלה כמה הם באמת שלו.

כותב הרש"ר הירש זצ"ל "יהודי המרמה במסחרו לא יוכל לקרוא את ה' כאלוקיו". אחד שרגיל ברמאות ומעגל תמיד לצד שלו, הוא לא ישר, וכשכולם בימים נוראים יצעקו ה' הוא האלוקים, הוא לא יוכל לצעוק את המילים האלו, כי ה' יתברך כבר לא שלו.

לפני הכל יושר, בלי זה אין לאן להמשיך.

מספרים על מוסד בארה"ב, שהגיע אצלם תורם גדול שהיה חפץ לסייע לאותו המוסד. הוא הוציא פנקס צ'קים, אך לפני שחתם הוא ביקש ממנהלי המוסד לעזור לו בכמה קבלות פיקטיביות בכדי שגם הוא יזוכה בכמה דברים שלא מגיעים לו על פי חוק. הודיעו לו הגבאים שזה עניין הנוגע בגזל וצריך שאלת חכם.

הם פנו לגאון ר' שלמה זלמן אוירבאך זצ"ל, שהיה אחד מנשיאי המוסד שמיד שלל את הרעיון. מזכירי המוסד לחצו אותו והסבירו לו את ההשלכות העתידיות להיגרם על ידי שלילת התרומה, אך הרב לא הסכים לתת יד בעניין. כשראה הרב שהם אינם מרפים ממנו אמר להם "אתם תעשו מה שאתם רוצים, רק את השם שלי תורידו מהמוסד, כי אני לא מעוניין להיות חלק ממוסד כזה". ומיד הם שבו לאחוריהם.

זו אמונה נקייה. לא להסתנוור, לא ללכת לאיבוד, גם כשמדובר בצ'קים שמנים, או בהפסד כספי שמאוד היה עוזר ומציל בתקופה הלחוצה הזו. רבינו בחיי כותב "מי שבידו גזל לא יגש אל מזבח ה'". מי שהתנהלות היום יומית שלו היא שקרית, מי שמחזיק כסף שיש עליו שאלות, יהיה לו קשה מאוד להתקרב לה' יתברך, הוא ירגיש ריחוק תמידי.

"ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אלוקיך והישר בעיניו תעשה" – ואומרים חז"ל (מכילתא בשלח), מהו הישר בעיניו תעשה? מי הוא האדם הישר בעיני ה'! זהו איש בעל יושר במשא ומתן, ומעלה עליו הכתוב כאילו קיים את כל התורה

העליון טעון גניזה • נא לא לקרוא בשעת התפילה

זה הזמן להרענן
צץ יום של שילוחים

להזמנת דיסקים של שיעורי הרב אפרים שרבני שליט"א: הרב חיים 055-6777644

ללא עלות!

זמני השבת ירושלים

הדלקת נרות לנשים 40 דק'

18:47 19:07

ציאת השבת (ר"ת)

20:51 19:58

אם לא תגיד איך היא תדע?

'אני אוהב אותך' - לפעמים ששלוש המילים הפשוטות הללו, כשהן נאמרות מהלב, הן עושות את העבודה. ואכן ישנם בעלים שמוציאים את המילים האלה בקלות, אך אני יודע שיש הרבה בעלים שהמילים הללו לא כל כך פשוטות עבורם, להפך: "זה לא יוצא לי מהפה...", "אני לא כזה" הוא טוען. אך עליך לדעת, אתה מפסיד הרבה שלום בית בגלל הדבר הזה, ועליך להתגבר על הקושי. ובינתיים עד שתתגבר, אפשר לעשות כן במכתב - זה הרבה פחות קשה, תיקח דף, עת ותרשום לה: "את יודעת כמה אני לא טוב בדיבורים, ולכן אני כותב מכתב". לאחר מכן תכתוב לה כמה זכית וכמה אתה מעריך אותה וכו', ולאחר שהוספת משלך עוד דברים מהלב, בסוף תכתוב: "רק שתדעי שאת הכי חשובה ויקרה לי ושאתי אוהב אותך מאד". וגם אותם שאומרים, צריכים שבאמת היא תרגיש שזה בא מהלב, ושזה לא עוד משפט כמו שהם אומרים לחברים שלהם וכדומה, ורצוי מאד לשנות בנוסח, ולבחירתכם: "את המתנה הכי גדולה שקיבלתי", "את הדבר הכי טוב שקרה לי!", "את האושר שלי" וכו' - ואני שואל אותך בעל, האם יכול להיות שאחרי מילים כאלה, או מכתב כזה אשתך תישאר אותו דבר?!

[לאישה:] ועליך לדעת, שאין זה מפני שהוא לא אוהב אותך, אלא מפני שהוא מתקשה יותר להביע רגשות, אם משום שלא הורגל בזה, אם כי ביישן, אם כי עד היום לא ידע מה החשיבות שיש לך לשמוע את זה, אבל וודאי שהוא אוהב אותך.

הרבנית שכחה - אך הרב לא שכח!

פעולות שמראות אהבה: נעבור לדבר השני, הרבה אנשים בעולם משתמשים במילה 'אהבה', אך שנשאל אותם מהי אותה אהבה ששגורה על לשונם כל כך, נראה שאינם יודעים כלל מהי, וביהדות כמובן יש הגדרה מאד ברורה. אהבה פירושה - רצון בלתי פוסק להשביע נחת לזה שאוהבים אותו. תמיד אני רוצה שהיא תחייך, תמיד אני רוצה שיהיה לה טוב בלב, זו אהבה. ולכן האישה צריכה לראות כמה בעלה רוצה שהיא תהיה שמחה.

מסופר על מרן רבנו עובדיה יוסף זצ"ל, שנכנס פעם עם הרבנית לחנות תכשיטים והרבנית ראתה תכשיט שמצא חן בעיניה מאד, אבל כששמעה את המחיר הגבוה, נרתעה ובחרה תכשיט פשוט וזול יותר. הרב זצ"ל באותה עת החריש, אבל אחר שהגיעו לביתם לקח כסף ושלח ביד בנו לקנות את אותו תכשיט שרצתה הרבנית בתחילה, הרבנית שכחה אך הרב לא שכח! ובערב החג הוציא הרב את התכשיט והגיש לאשתו הרבנית שנפעמה והתרגשה מאוד ממחשבתו של הרב. פעולות כאלה וכיוצא בהן, שהבעל 'מגדיל ראש' ועושה מעבר למה שצריך בשביל השמחה של אשתו, אכן אשתו תרגיש שהוא אוהב אותה. אך עוד לא סיימנו, בשבוע הבא נראה עוד אופנים בהם הבעל יוכיח לאשתו שאכן זכתה לבעל שאוהב אותה.

לכתוב ולקבל את כל המידע

הערות והארות ניתן לשלוח: sh0556777377@gmail.com

מה בסך הכל היא צריכה?! | חלק ב'

לפני שבועיים דיברנו על הצורך הנפשי הגדול של האדם, ושל הבעל בפרט והוא הכבוד! וכמה תזכה אישה שתיקח את הדברים ברצינות ותיישש אותם בפועל. ועתה אנו מתחילים לפנות לבעל, שכמובן גם הוא צריך לדעת את צרכיה הנפשיים הבסיסיים של אשתו. הן כדי לדעת שהן שורש לבעיות רבות, והחוסר הזה מוליד ענפים והתנהגויות של הבעל לא רצויות, והבעיה בכלל לא היכן שהיא חושבת, ופעמים רבות ראינו איך אישה מאשימה את בעלה שנים ביחס כלפיה, אך אינה יודעת שאם הייתה משנה תפיסה כיצד צריך להתנהל קשר בין אישה לבעל, הכל היה משתנה ובעלה היה עושה אותה מאושרת. ומעתה אנו מתקדמים לכיוונו של הבעל ונפנה אליו לברר מה הצורך הנפשי של אשתו, בתור אישה ובציפיות שיש לה בחיי הנישואין מבעלה.

מה עיקר תקוות האישה בעולמה?

ה'סטייפלר' זצוק"ל כותב באיגרתו באלו המילים: "עיקר תקוות האישה בעולמה שיהיה לה בעל שאוהב אותה, וכשהיא רואה שזה אינו, כמעט שקרוב הדבר לפיקוח נפש מרוב צער ויגון על היותה גלמודה כאלמנה חיה" - ה'מונעי' שעומד מאחורי האישה הוא אהבת הבעל. שיש לה את זה - יש לה כוח לכל, זו היא ההרגשה שצריכה ללוות את האישה בכל רגע בחייה, שיש מישהו מאחוריה שחושב עליה תמיד ולא משנה היכן הוא נמצא, שאכפת לו, שהיא תמיד בראש שלו, והכי חשוב, שהיא אצלו לפני כולם [לאותם שמרגישים שאינם אוהבים מספיק: כדי לאהוב אותה באמת יש דרך אחת - להשקיע בה! אדם שמשקיע במשהו, מה שלא יהיה, הוא נקשר אליו ואותו הדבר נהפך לחלק ממנו. הרבה חושבים שאהבה היא רגש שלא בשליטתנו ואם יש אותו אז יש, ואם אין אז אין. זו טעות! אהבה צריכה לבנות, והבניה לפעמים לא פשוטה, אך על ידי נתינה בלתי פוסקת והתבוננות בכל הטוב שיש בה ושהיא עושה עמו יכול הדבר להשפיע על רגשותיו אליה (אע"פ שהקשר שלהם לוקה בחסר). וההוכחה הפשוטה והברורה לדברינו, שאם האהבה לא תלויה בנו ממילא לא היינו מצויים: "ואהבת את ה' אלוהיך" - אם ה' מבקש שנהאב אותך, אז אין שום ספק שהאהבה בידיים שלנו. לכן הכל תלוי בהחלטת הלב, ועם החלטה ברורה והשקעה אמיתית, בהחלט אפשר להגיע לאהבה].

ואכן, יש הרבה שאוהבים את נשותיהם, במצבי אמת הוא יהיה מוכן לתת לה את החיים שלו, אך מחמת ההרגל והשחיקה של השגרה ומאורעות החיים, הנשים שלהם אינן מרגישות כך, אם תשאל אותה אם 'בעלה אוהב אותה?' יהיה לה קשה להשיב בצורה החלטית לחיוב. ופעמים שאף אם יאמר לה את זה בפה מלא, היא לא תאמין לו, וכן יש עוד הרבה שידועות שהבעל אוהב אותן עמוק בתוך ליבן, אבל זו הבעיה בדיוק, שזה רק 'עמוקי' בלב ולא תחושה יום-יומית שמלווה אותה בכל רגע. אם כן, עלינו ללמוד כיצד לתת לאישה הרגשה זו שיש לה 'בעל שאוהב אותה':

מערכת 'קול המחנה'

חוזרת ובגדול!

עם שיעורים חדשים מחזקים יותר, מרתקים יותר, מרגשים יותר!

072-338-7000
כל בלימה אחת

- הזמנת הרב לשיעורים ועוד
- החיזוק היומי
- מערך הפצת עלונים
- מערך חלוקת דיסקים

באר החסידות

אצרות מעולמ החסידות

אשר עליו ביחוד נאמר: "יִנְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב", כמבואר בדברי חז"ל.

ומכיון שביום ל"ג בעומר מתחילה להתגלות בעולם בחינת האור הגנוז שבתורה כנ"ל, לכן סיבבה ההשגחה העליונה שיום הילולתו של רשב"י (ויש אומרים גם יום לדתו, עיין בבני יששכר מאמרי חודש אייר

מאמר ג' א"ב) יחול דוקא ביום זה, כיון שרשב"י היה זה שגילה בעולם את האור הגנוז שבתורה הקדושה, דהיינו את חלק הנסתר שבתורה הקדושה, בספר הזוהר הקדוש שחיבר, אשר כל דבריו הם גילויים נוראים מבחינת האור הגנוז שבתורה הקדושה, ולכן גם נקרא שמו "זוהר", על שם שזוהר ומאיר מתוכו האור הגנוז ממש מסוף העולם ועד סופו.

על פי הקדמה זו מבאר הבני יששכר בהמשך דבריו את טעם מנהג ישראל הקדושים להרבות באור ולהדליק מדורות ביום ל"ג בעומר - אשר זהו לכבוד האור הגנוז שבתורה שמתחיל להתגלות ביום הזה, וכן לכבוד נשמתו הקדושה של רשב"י, אשר על ידה התגלה בעולם האור הגנוז שבתורה יותר מכל אדם אחר, וזאת על ידי ספר הזוהר הקדוש שחיבר. (אמרי נועם אברגיל עמי' תלט).

לבקש בנים כר' שמעון

ביום זה אפשר לפעול שיהיו בניו צדיקים ועובדי ה' באמת, כמו שלמד ה"מנחת אלעזר" ממונקאטש בשער יששכר מדבריהם (מכות יז): "דילידא אימיה כרבי שמעון תיליד ואי לא לא תיליד", וברש"י: "כל שאמו יולדת תבקש רחמים, יהי רצון שיהא כר' שמעון". ולפי פשוטו אין הדברים מובנים, וכי כל כך ביד כל איש, לבקש שבנו יגדל ויתעלה לרום המעלה כרבי שמעון בר יוחאי. **אלא הכוונה שתבקש רחמים בל"ג בעומר, כי גדול ואדיר כוחו של האי יומא קדישא - יום ל"ג בעומר, עד שבידינו לבקש ולהתפלל על בנים כרשב"י, כי כל תפלת מתקבלת בשמי מרום ביום זה.** (נטעי גבריא).

בל"ג בעומר רבי שמעון מחלק מתנות

מי שזוכה להיות בל"ג בעומר בציון התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי במרון, יזכה לקבל הרבה מתנות ממנו, כל אחד מה שרוצה וצריך, כי בל"ג בעומר, אז הוא יום ההילולא של רבי שמעון בר יוחאי, היינו יום החתונה שלו, וכמו בגשמיות ביום החתונה החתן מלא שמחה, וכל מה שמבקשים ממנו הוא נותן, כמו כן ויותר מכן התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי, הוא החתן, ומי שבא לחתונתו שהיא בל"ג בעומר, יקבל מתנות ממנו כל אחד מבקשו וצרכיו. (מהרא"ש).

עולו ואתכנשו להילולא דר' שמעון בר יוחאי

רשב"י עומד בפתח המערה ומברך את כל הבאים להילולא

ידוע מאמר העולם בשם האר"י ז"ל, **רשב"י עומד על פתח המערה ומברך את כל הבאים בשעריו כמו כהן הנושא את כפיו**, והלא דבריו עושים פירות וביטל כמה גזירות, ובדואי שהבאים על הציון זוכים להתברך בברכה משולשת עם כל טוב סלה. (באר החיים).

ה"טוב" המתגלה מיום ל"ג בעומר

ארבעים ותשעה ימי ספירת העומר בכללותם הם ימי הכנה שנתן לנו הקדוש ברוך הוא ברחמיו כדי שבהם נתקן את מידותינו ונכשיר את ליבנו, על מנת שנהיה ראויים לקבל את הארת התורה הקדושה בחג השבועות.

אכן מבואר בספרים הקדושים שעיקר ימי העבודה בתיקון המידות והכשרת הלב הם בשלושים ושניים הימים הראשונים של הספירה, ומכאן ואילך, בשבעה עשר הימים הבאים כבר מתחילה להתנוצץ בעולם הארת מתן תורה, אשר תגלה במלוא עוצמתה בחג השבועות.

הדבר נרמז בכך שארבעים ותשעה ימי הספירה עולים בגימטריא "לב טוב", להורות שימי הספירה מתחלקים לשני חלקים: "לב" (שלושים ושניים) הימים הראשונים של הספירה, אשר עיקר ענינם הוא תיקון הלב כנ"ל, ו"טוב" (שבעה עשר) הימים האחרונים של הספירה, אשר בהם מתחילה להתנוצץ בעולם הארת התורה הקדושה הנקראת "טוב" כמו שנאמר: "כִּי לָקַח טוֹב נְתַתִּי לְכֶם תּוֹרַתִי אֶל תַּעֲזְבוּ" (משלי ד, ב).

וראה זה פלא: התיבה הל"ג מתחילת התורה היא תיבת "טוב" שבפסוק: "יִנְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב" (בראשית א, ד) - לרמז שביום ל"ג של הספירה מתחיל להתגלות בעולם בחינת "האור כִּי טוֹב" של התורה הקדושה.

בתוספת עומק: ר' צבי אלימלך מדינוב בספרו בני יששכר (מאמרי חודש אייר מאמר ג) מסביר אשר ל"ב הימים הראשונים של הספירה הם כנגד ל"ב נתיבות החכמה שבתורה הקדושה, ו"טוב" הימים האחרונים של הספירה הם כנגד בחינת "האור הגנוז".

אור זה נקרא "אור הגנוז" הוא האור שברא הקדוש ברוך הוא בעולם ביום הראשון של הבריאה, והיה האדם צופה ומביט בו מסוף העולם ועד סופו, ומפני הרשעים שהיו עתידים להיות בעולם עמד הקדוש ברוך הוא וגנוז לצדיקים לעתיד לבוא, ועל שם גניזתו נקרא אור זה "אור הגנוז". ומבאר הבעל שם טוב הקדוש, שהקדוש ברוך הוא גנז את האור הזה בתוך התורה הקדושה. על כן מיום ל"ג בעומר ואילך, שאז מתחילים "טוב" הימים האחרונים של הספירה, מתחילה להתגלות בעולם בחינת האור הגנוז שנגנז בתוך התורה הקדושה,

אדם שנפל בעסקיו, וכביכול התלונן על כך שהמעשרות שהיה מפריש במשך שנים לא הועילו לו. "לאן נעלמה לה ההבטחה שמי שמעשר מתעשר?!" הוא שאל בכעס.

הרב הרים את ראשו ואמר "מי שגוזל, גם אם יפריש את כל כספו לצדקה, בסוף יאבד ממונו". המשך הרב והרים קולו "העסק שלך היה מהול בגזל, ואתה עוד מתלונן? אם היית נזהר על כספם של אחרים גם הקב"ה היה נזהר על הכסף שלך".

הרכין האיש את ראשו בבושת פנים ושתק. לאחר כמה רגעים של שקט הוא אמר "מה אעשה ולא היו לי הרבה ברירות?!" "ומה אתה רוצה שאני אעשה" השיב הרב, "גם אני לא יכול למחוק פסוק שלם בספר ירמיה 'עֲשֵׂה עֲשֵׂר וְלֹא בְמִשְׁפַּט בְּחָצִי קְמִי עֲזָבוֹנִי' - מי שמביא כסף לביתו שלא בצדק ובמשפט, הכסף בסוף יעזוב אותו. הסיפור הזה מצריך מאתנו הרבה חושבים.

כל יום אנו מצהירים בברכת המזון "כְּפִירִים קָשׁוּ וְרַעְבוּ וְדָרְשׁוּ יִי לֹא יִחְסְרוּ כָּל טוֹב" - הפסוק הזה צועק שמי שדורש את ה', לעולם לא ינחל הפסדים, שלעולם לא יחסר לו פרוו. "בְּרַכַּת יִי הִיא תַעֲשִׂיר וְלֹא יוֹסֵף עָצֵב עִמָּה" - אם שילמת לכל מי שמגיע לו תשלום, לא יהיה בכסף שלך עצב, לא יהיה לך בו צער, מה שתקנה לא יתקלקל, ומהכל יהיה לך שובע ונחת.

שבת שלום עם ישראל! אפרים שרביני.

המשך שיחת הרב « היה במקום כל כך רחוק מיושר? הכל נולד מהביטול שלו לתורה, מהביטול שלו לשולחן ערוך, הביטול לאמת. רק התורה הייתה יכולה להפוך אותו מן הקצה אל הקצה.

היום זה כל כך ברור שבלי רסן ובלי יראת שמים אין ערבות לאף אחד. גם אם תהיה מבקר המדינה, ראש הממשלה או שופט בית המשפט העליון זה לא יעצור אותך מלספח לעצמך קרקעות ולהלבין לעצמך כספי ציבור. ולעומת זאת, מי ששרוי בתורה גם אם יהיה חייט פשוט וקשה יום הוא יכול לזכות להיות 'סמל של ישרות'.

כך מספרים על אביו של בעל האור גדולי, שהיה חייט וביקש שינסרו את שולחן החייטות שלו ויכינו לו ממנו ארון לקבורה. וכששאלו אותו מדוע? הוא השיב "השולחן הזה יעיד עלי בשמים, שבכל שנות עבודתי בעסק מעולם לא כחשתי, ואפילו באגורה אחת שאינה שלי".

ישנם אנשים שמנסים להשקיט את המצפון שלהם על ידי צדקות, פתיחת ההיכל ואוכל לעניים, אך הקב"ה שונא את זה "כִּי אֶנִּי יִי אֶהָב מִשְׁפָּט שׂוֹנֵא גִזְל בְּעוֹלָה" - למה אתם מאכילים עניים מכסף לא שלכם? למה אתם פותחים את ההיכל בידיים לא נקיות? מוטב היה לי שתשאירו אותו סגור.

לפני כמה שנים הגיע אל מעונו של ר' חיים קנייבסקי שליט"א

מדיני ברכת המזון

מי שאכל לחם ושבע, עד מתי יכול לברך ברכת המזון?

ומה דינו אם אכל ולא שבע?

שבע או לא, או שאינו יודע לשער אם שבע או לא, יאכל עוד כזית (27 ג') לחם ויברך ברכת המזון. ואם אי אפשר לו לאכול עוד, יברך ברכת המזון (כ"פ בהלכ"ב ח"ט עמי שצו. ע"ש טעמו).

מי שאכל לחם ולא שבע ממנו, עד מתי יכול לברך ברכת המזון: כל מה שאמרנו שיכול לברך כל זמן שהוא שבע, הוא דווקא שאכל אכילה מרובה ושבע, אמנם פעמים שאין אדם אוכל כדי שבעו (כמו שמצוי שמכין לו כריך לארוחת צהריים ולאחר אכילתו עדיין אינו שבע), שבזה משתנה הדין (והסיבה היא, שכיוון שאינו אכל כדי שובעו, קשה מאד לשער האם חזר להיות

רעב כמו שהיה בתחילה קודם האכילה) ודינו, שיברך זמן מועט לאחר אכילתו, ואם לא ברך, לדעת רוב הפוסקים יכול לברך כל זמן שלא עברו 72 דקות. ולדעת הרה"ג דוד יוסף, אם לא ברך תוך זמן מועט, אינו יכול לברך אלא יאכל כזית לחם ויברך. ואם אי אפשר לו, לא יברך (בדין זה נחלקו הטי"ז והמג"א, שלדעת הטי"ז, באכילה מועטת יש לכל הפחות 72 דקות, אמנם לדעת המג"א, באכילה מועטת השיעור כדין אכל ושבע ששיעורו שיכול לברך כל זמן שאינו רעב, אך מ"מ כתב המג"א, שכיוון שאין בקיאים בשיעור זה, אם שהה מלברך יחזור ויאכל עוד כזית. ובהלכ"ב הביא בדעת כמה מהראשונים, שסי"ל, ששיעור עיכול באכילה מועטת הוא פחות מ-72 דקות, ואם כן, יש לחוש לסבי"ל, אמנם בביאור הלכה כתב לכתח' לחוש לאכול עוד כזית, אמנם אם אין לו, יכול לסמוך על הטי"ז בריוח. ע"ש טעמו וראיותיו. וכ"פ בברכת ה', בכה"ח ובילק"י ע"פ מרן הרב זצוק"ל).

לכת' אלוף, אהרון לוי.

להערות, תגובות ושאלות ניתן לשלוח: sh0556777377@gmail.com

תשובה: מי שאכל ושבע ולא ברך ברכת המזון, מבואר בשולחן ערוך (קפ"ד סע"ה), שמברך כל זמן שלא התחיל להתעכל המזון שבמעיו, וכל זמן ששבע מסעודתו אות שלא התחיל להתעכל המזון שבמעיו ויכול לברך. אמנם כתבו הפוסקים, שלאחר ששעות, אע"פ שעדיין מרגיש שבע, אינו יכול לברך [וקודם ששעות אם מרגיש רעב אינו יכול לברך, אפילו עבר רק זמן מועט]. ויש מתירים לברך אף לאחר ששעות כל שמרגיש תחושת שובע (מקור לדינים אלו במתניי ברכות נא:; שם מבואר, שמי שאכל ושבע מברך ברכת המזון כל זמן שלא התעכל המזון שבמעיו, ובגמ' שם נ: מבואר, שלדעת ר' יוחנן שיעור זה הוא כל זמן ששבע מאכילתו, וכ"פ הראש' והשו"ע בסי' קפ"ד סע"ה). ומש"כ שעד ששעות יכול לברך לכל היותר, כ"פ הרב הלכה ברורה שם ע"פ כמה מן הפוסקים, וכ"פ הגר"מ לוי בסי' ברכת ה' (ח"ב פ"ב אות סז). וגם בפסק"ת כתב, שלכל הדעות לאחר ששעות אינו מברך. וראה בכה"ח שם סק"כח' מש"כ בזה מדברי הפוסקים. אמנם בילק"י הביא בשם אביו מרן זצוק"ל, שמברך כל זמן ששבע ואין לדבר שיעור. וכתב בסי' ברכה נאמנה עמי קל"ו, דאפי' אחר ששעות אם שבע יכול לברך, ושכן אמר לו הרב גדעון משה שליט"א, שבדיעבד אם אינו יכול לאכול, יכול לברך. ומכל מקום, באופן שאוכל ושבע, טוב לברך מיד בסיום אכילתו ועד 72 דקות ולא יותר (לחוש לדבריו של כה"ח סק"כח', שכך דעתו, והו"ד בכמה מאחרוני דורנו, ואף לפוסי שדחו דבריו עדיף לברך מיד בסיום סעודתו, שמא ישכח לברך וגם מחשש שיכנס בכל מיני ספיקות).

ואם מסתפק אם עכשיו הוא שבע או לא, כגון שעבר שלוש או ארבע שעות, שבזמן כזה פעמים שכבר הרגשתו מטושטשת האם

"אין המצוה
נקראת אלא על
שם גומרה"

(סוטה יג)

גם את/ה יכול

ההזדמנות
אחרונה!

להיות חלק

מהאימפריה התורנית הזאת

הפאר שלפניכם
הולך ונרקם...

בזכות הרבה אנשים,
עם לב שאכפת לו מה יתבון
יהי רצון שהזכות תגן עליהם
ועל כל בית ישראל לעולמי עדי!

לפרטים:

ר' יעקב בן ישי 050-4119309